

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

24 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Diaconu Iurie, Cobzac Elena și Plămădeală Ghenadie,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru și de către avocatul Covaliov Vitali în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 februarie 2022, în cauza penală în privința lui

Budaev Vasile XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.07.2016 - 26.11.2019;

Instanța de apel: 17.02.2020 - 21.02.2022;

Instanța de recurs: 18.05.2022 – 24.01.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 26 noiembrie 2019, Budaev Vasile a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal, în legătură cu lipsa în acțiunile lui a elementelor infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de SRL „Trans Oil Refinery” în cuantum de 183 211,80 lei, a fost lăsată fără examinare.

2. De către organul de urmărire penală, lui Budaev Vasile i-a fost înaintată învinuirea în faptul, că el fiind angajat în baza ordinului directorului SRL „Trans Oil Refinery” nr.71k-85 din 02.09.2013, precum și în baza contractului de răspunderea materială individuală deplină din 02.09.2013, Budaev Vasile a început activitatea în funcția de șef al punctului de schimb și colectare or. Taraclia, la adresa or. Taraclia, str. Pervomaiscaia 32, și activând în sfera de achiziție a florii-soarelui de la persoane fizice și juridice și de schimb a producției SRL „Trans Oil Refinery” pe floarea-soarelui, în perioada de la 14 noiembrie 2013 până la 19 februarie 2014, Budaev Vasili a recepționat de la SRL „Trans Oil Refinery” coaja de floarea soarelui granulată în cantitate de 24 760 kg, cu valoarea 34 664 lei; șrot de floarea-soarelui în cantitate de 9 470 kg, cu valoarea 28 410 lei; ulei de floarea soarelui în cantitate de 5 320 kg, cu valoarea 106 400 lei, iar în perioada de la 16 octombrie 2013 până la 29 noiembrie 2013 a primit mijloace bănești în sumă de 100 000 lei. Ulterior, în luna februarie 2014 nu a prezentat darea de seamă cu privire la producția gestionată, și în scop de cupiditate, a însușit producția încredințată în

administrare: coaja de floarea-soarelui granulată, șrot floarea-soarelui și ulei de floarea-soarelui, cu valoarea totală de 169 474 lei, precum și a însușit mijloace bănești în sumă de 13 737,8 lei, dispunând de aceste bunuri și mijloace bănești în folosul său, prin ce a cauzat SRL „Trans Oil Refinery” prejudiciu material în mărime de 183 211,8 lei.

De către organul de urmărire penală acțiunile lui Budaev Vasile au fost calificate în temeiul art.191 alin.(5) Cod penal - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită în proporții deosebit de mari.

3. Procurorul a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Budaev Vasile să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal și să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 8 ani, în penitenciar de tip închis, cu admiterea parțială a acțiunii civile în cuantum de 176 211,80 lei.

În motivarea apelului procurorul a invocat că, prima instanță în susținerea sentinței emise a constatat că, inculpatul V. Budaev a declarat că, o parte din uleiul de floarea soarelui dânsul l-a repartizat cotașilor întreprinderii „Evghen Prim”, ulterior urmând a primi de la întreprinderea dată semințe de floarea soarelui. Fiind audiat la urmărirea penală în calitate de bănuit, acesta a dat declarații similare. Nici la urmărirea penală, nici în faza cercetării judecătorești, nici organul de urmărire penală, nici procurorul nu au verificat declarațiile inculpatului, în corespundere cu art.100 Cod de procedură penală, care prevede că administrarea probelor constă în folosirea mijloacelor de probă în procesul penal, care presupune strângerea și verificarea probelor, în favoarea și în defavoarea învinuitului, inculpatului, de către organul de urmărire penală, din oficiu sau la cererea altor participanți la proces.

De asemenea, nu au fost verificate declarațiile inculpatului V. Budaev precum că, din banii transferați, o parte era utilizată de el pentru achitarea transportului, fiind transportată floarea-soarelui la întreprindere, or martorul Țveatco Piotr a explicat că V. Budaev i-a achitat pentru transportare. Nu au fost verificate declarațiile lui V. Budaev referitor la faptul că din 100 000 lei transferați, dânsul efectua plata pentru chiria încăperii în care se păstra producția. Reprezentantul părții vătămate, Barabaș Ivan, a declarat că, V. Budaev a depus suma de 7 000 lei, iar contabilitatea împreună cu Budaev V. urma să efectueze verificări și să includă și suma de 6 900 – 7 000 lei. Însă nu este clar de unde și când ar fi apărut 6 900 lei și nici V. Budaev nu a putut explica. Procurorul nu a întreprins acțiuni îndreptate spre clarificarea sumei prejudiciului, or reprezentantul părții vătămate a declarat despre includerea sumei de 6 900 – 7 000 lei de către contabilitate. Din aceste considerente instanța a concluzionat că calculele prejudiciului indicat la materialele dosarului nu corespund realității. Iar procurorul nu a întreprins acțiuni de stabilire a mărimii prejudiciului cauzat. Până la finisarea cercetării judecătorești, nici de către partea vătămată, nici de către procuror nu a fost stabilită suma sustrasă prin însușire, nefiind posibil de determinat cuantumul bunurilor însușit în baza materialelor prezentate instanței și declarațiile participanților la proces.

Procurorul a menționat că, sentința este ilegală și pasibilă casării. Mărimea prejudiciului cauzat a fost stabilit în cadrul urmăririi penale și constituie 183 211,80 lei, dintre care la faza cercetării judecătorești V. Budaev a restituit 7 000 lei, fapt confirmat de reprezentantul părți vătămate. SRL „Trans Oil Refinery”, care a încheiat cu V. Budaev contractul de muncă și contractul cu privire la răspunderea materială individuală deplină. Inculpatul V. Budaev până în prezent nu a arătat și nu a prezentat angajatorului documentele care confirmă realizarea/instrăinarea bunurilor, precum și procurarea

bunurilor din mijloacele bănești care i-au fost transferate de angajator.

Acuzarea a reținut că, pe parcursul judecării cauzei V. Budaev de mai multe ori își schimba declarațiile. Inițial dânsul a afirmat că o parte din floarea soarelui a transmis-o proprietarilor cotelor de teren ai întreprinderii „Evghen Prim”, ulterior a declarat că bunurile lipsite au fost sustrate de persoane necunoscute în anul 2015 (perioada care nu a fost cuprinsă în actul de învinuire). Prima instanță nu a dat apreciere informației Inspectoratului de poliție Taraclia nr.1865 din 19.02.2018, precum că, în perioada 19.11.2013-19.02.2018 de la V. Budaev nu au parvenit și nu au fost înregistrate plângeri privind sustragerea șrotului, uleiului nerafinat de floarea-soarelui și coajei de floarea soarelui granulată din depozitul amplasat pe str. Pervomaiscaia 32, or. Taraclia, unde se află punctul de schimb și colectare, precum și ordonanței procurorului din 01.07.2019 de refuz în pornirea urmăririi penale pe faptul sustragerii șrotului, uleiului nerafinat de floarea-soarelui și coajei de floarea-soarelui granulată din depozitul SRL „Trans Oil Refinery”, în legătură cu lipsa faptului infracțiunii.

Referitor la arenda depozitului menționează apelantul, că depozitul respectiv aparține angajatorului, respectiv contractul de locațiune/arendă nu a fost încheiat. Budaev a luat în locațiune alte depozite adiacente pentru necesitățile personale, care nu au avut nici o legătură cu activitatea desfășurată de el în cadrul SRL „Trans Oil Refinery”. Reprezentantul părții vătămate, Barabaș Ivan, a declarat că la multiple cerințe ale angajatorului de a efectua calculele, Budaev V. nu a prezentat nici o informație, acțiunile sale nu au fost coordonate cu SRL „Trans Oil Refinery”, neprezentând careva facturi în contabilitate, iar ulterior nu răspundea la apeluri telefonice.

Este sub semnul întrebării - ce s-a întâmplat cu bunurile și mijloacele bănești transmise lui V. Budaev de către SRL „Trans Oil Refinery”. Averele sustrasă după cantitate este cu greutate și volum esențiale, astfel pentru a fi furată de către persoane terțe era necesar un transport, câțiva coparticipanți pentru încărcare în transport și distribuirea rolurilor. Astfel de acțiuni provoacă zgomot, iar depozitul se afla în apropierea inspectoratului de poliție, și în orice timp al zilei sau nopții un polițist ar putea observa și verifica depozitul. A considerat că declarațiile lui V. Budaev urmează a fi apreciate critic, acesta fiind cointeresat în tănuirea adevărului, încerca să inducă în eroare instanța prin versiunea că, datoria față de angajatorul SRL „Trans Oil Refinery” este întemeiată doar pe relații civile. A conchis că, V. Budaev a delapidat averea încredințată, indicată în actul de învinuire, dispunând de aceasta, în folosul său, din ce cauză nu dispune de acte ce ar confirma circulația legală a bunurilor materiale. În drept apelul este întemeiat pe prevederile art.400-402, 405 alin.(1) pct.2), 415 Cod de procedură penală.

3.1. Reprezentantul părții vătămate SRL „Trans Oil Refinery”, Barabaș Ivan a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Budaev Vasile să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal și să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare și admiterea parțială a acțiunii civile în quantum de 176 211,80 lei.

În motivarea apelului a invocat că, Budaev V. a fost angajat la SRL „Trans Oil Refinery” în calitate de șef al Punctului de schimb și colectare din or. Taraclia, începând cu 02.09.2013. La 02.09.2013 a fost încheiat contractul de răspundere materială deplină cu Budaev V., potrivit căruia pentru cauzarea prejudiciului material angajatorului, salariatul poartă răspundere materială conform legislației. Prin ordinul directorului SRL „Trans Oil Refinery” nr.81-P din 04.02.2014 s-a ordonat lui V. Budaev de a efectua calculele până la 07.02.2014 și a prezenta în contabilitatea raportul privind fluxul

valorilor materiale și a mijloacelor bănești; până la 28.02.2014 de a livra la uzină cantitatea care figurează în raport de: floarea-soarelui, mijloace bănești, ulei de floarea-soarelui nerafinat, șrot și coaja de floarea-soarelui granulată, iar în caz de neîndeplinire a ordinului în termenii stabiliți, V. Budaev va purta răspundere materială.

A reținut că, conform ordinului de plată nr.92 din 29.11.2013, SRL „Trans Oil Refinery” a transferat lui Budaev V. 50.000 lei pentru procurarea producției agricole conform facturii din 22.11.2013 (f.d.18). Conform ordinului de plată nr.55 din 16.10.2013 SRL „Trans Oil Refinery” a transferat lui V. Budaev 50 000 lei pentru procurarea producției agricole conform facturii din 09.10.2013 (f.d.19). Potrivit facturilor fiscale din 21.11.2013, 04.12.2013, 19.11.2013, 15.11.2013, 19.02.2014, 14.11.2013, 26.11.2013, 28.11.2013, 20.11.2013, 21.11.2013, 04.12.2013, la Punctul de schimb și colectare or. Taraclia au fost transportate: coaja de floarea soarelui granulată, șrot de floarea soarelui, ulei nerafinat (f.d.20-31). Conform actului de verificare a bunurilor materiale și mijloacelor bănești, în rezultatul inventarierii la data de 04.02.2014 a fost stabilit neajuns de aproximativ: floarea-soarelui circa 2 255kg, ulei nerafinat de floarea-soarelui 3 020kg, șrot de floarea-soarelui 9.470kg, coaja de floarea-soarelui granulată circa 12.760kg, mijloace bănești 20.500 lei (f.d.74). V. Budaev a indus în eroare instanța, precum că ar fi achitat pentru arenda depozitului în care se păstra producția. Punctul de schimb și colectare al SRL „Trans Oil Refinery” era amplasat în depozit situat pe str. Pervomaiscaia, ce aparținea cu drept de proprietate întreprinderii, unde se păstra toată producția. Budaev V. nu era în drept și nici nu era împuternicit de către SRL „Trans Oil Refinery” de a duce negocieri, de a avea relații juridice cu persoane fizice în partea transportării mărfii, de a purta tratative cu persoanele juridice în partea cumpărării-vânzării sau schimbului producției. Problema logistică - încheierea contractelor, stabilirea prețului serviciilor, volumul transportării, termenii, securitatea, condițiile achitării ș.a., erau împuterniciri exclusive ale specialiștilor SRL „Trans Oil Refinery”. Ca persoană cu răspundere materială, V. Budaev nu a adus la cunoștința conducerii SRL „Trans Oil Refinery”, precum că a suportat cheltuieli pentru transportarea producției, că a transmis proprietarilor cotelor de teren al întreprinderii „Evghen Prim” o parte din producție. Mărimea prejudiciului cauzat constituie 183 211.80 lei, dintre care 7 000 lei au fost stinse în contul datoriei față de SRL „Trans Oil Refinery” de către V. Budaev. Acest fapt confirmă recunoașterea datoriei lui față de SRL „Trans Oil Refinery”.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 februarie 2022, a fost respins ca fiind depus peste termen apelul declarat de reprezentantul părții vătămate SRL „Trans Oil Refinery”, Barabaș Ivan, iar apelul procurorului a fost admis, casată total sentința cu emiterea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Budaev Vasile a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(4) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa de 7 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A fost admisă parțial acțiunea civilă a părții civile SRL „Trans Oil Refinery” împotriva inculpatului Budaev Vasile. S-a dispus de a încasa de la Budaev Vasile în beneficiul SRL „Trans Oil Refinery” 168 542 (una sută șaiszeci și opt mii cinci sute patruzeci și doi) lei, în contul reparării prejudiciului material.

4.1. În argumentarea soluției, instanța de apel a menționat că, la adoptarea soluției de achitare a inculpatului Budaev Vasile pe temeiul lipsei în acțiunile lui a elementelor infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(5) Cod penal, prima instanță nu a stabilit în deplină măsură circumstanțele de fapt și de drept, iar argumentele invocate în sentința de achitare sunt eronate și lipsite de suport, instanța de judecată nu a dat o apreciere justă tuturor

probelor, prin coroborarea acestora, fapt care a derivat în stabilirea eronată a nevinovăției inculpatului Budaev Vasile.

Instanța de apel a reținut că, ignorând totalitatea probelor prezentate de partea acuzării, prima instanță a conchis eronat că, nu au fost prezentate probe suficiente că inculpatul Budaev Vasile ar fi însușit bunurile prin delapidarea averii încredințate, în folosul său, dispunând de aceste bunuri, iar de către procuror nu a fost stabilit cu certitudine cuantumul prejudiciului cauzat prin însușirea bunurilor. De asemenea, instanța de apel a apreciat ca fiind eronată concluzia primei instanțe, precum că acțiunile lui Budaev Vasile nu întrunesc nici elementele laturii obiective, nici cele ale laturii subiective ale componenței infracțiunii imputate inculpatului, or, arealul probelor administrate combat această viziune. Aplicarea eronată de către prima instanță a legii, soldată cu judecarea eronată a cauzei, determină necesitatea casării integrale a sentinței atacate și pronunțării unei noi hotărâri, în special a unei sentințe de condamnare.

Cu referire la respingerea apelului declarat de partea vătămată SRL „Trans Oil Refinery”, ca fiind depus tardiv, instanța de apel a considerat lipsită de consistență afirmația reprezentantului părții vătămate, Barabaș Ivan, privind depunerea cererii de apel în termen, termenul fiind calculat de el din momentul recepționării sentinței, dat fiind că nu au fost informați despre data pronunțării.

Instanța de apel a notat că, la ședința de judecată din 14.10.2019, când au avut loc dezbaterile judiciare și amânată deliberarea și pronunțarea pentru 11.11.2019, reprezentantul părții vătămate Barabaș Ivan nu era prezent. Ulterior, deliberarea și pronunțarea sentinței au fost amânate pentru data de 26.11.2019. Sentința judecătorească a fost pronunțată de prima instanță în ședința din 26.11.2019, la care nu a fost prezent reprezentantului părții vătămate, Barabaș Ivan. Potrivit scrisorii de expediere copia sentinței din 26.11.2019 a fost expediată reprezentantului părții vătămate Barabaș Ivan la 26.11.2019 și recepționată la 05.12.2019.

Cu toate că reprezentantului părții vătămate Barabaș Ivan nu a fost prezent la pronunțarea sentinței integrale la 26.11.2019, explicând că nu a fost informat/citat, instanța de apel a considerat că motivul invocat este unul neîntemeiat. Or, conform art.319 alin.(2), (5) Codul de procedură penală, „partea prezentă la un termen de judecată nu mai este citată pentru termenele ulterioare, chiar dacă va lipsi la vreunul dintre aceste termene. Când judecata se desfășoară în continuare, părțile și ceilalți participanți la proces nu se mai citează”.

Cunoscând despre examinarea cauzei, reprezentantul părții vătămate Barabaș Ivan nu era lipsit de posibilitatea reală de a declara apel în termenul stabilit de lege. Mai mult, la momentul recepționării sentinței - 05.12.2019, mai era termen pentru a depune apelul până la data de 11.12.2019, însă reprezentantul părții vătămate Barabaș Ivan a omis neîntemeiat termenul pentru declararea apelului, fără a solicita repunerea în termen. Argumentele precum că a depus cererea de apel din momentul recepționării sentinței, nu sunt plauzibile și nu justifică omiterea termenului de contestare a sentinței cu apel.

Instanța de apel a conchis că, apelul declarat de partea vătămată SRL „Trans Oil Refinery” nu poate fi repus în termen, or, partea vătămată nu a solicitat repunerea în termen și nici nu a indicat careva motive întemeiate, prevăzute de art.403 Cod de procedură penală, precum și careva circumstanțe care ar indica că a fost în imposibilitate să depună apel în termen. În astfel de circumstanțe, instanța de apel a reținut că apelul a fost depus de către partea vătămată SRL „Trans Oil Refinery” peste termenul de 15 zile prevăzut de art.402 Cod de procedură penală, fără motive întemeiate, ce determină respingerea apelului propriu-zis, ca fiind depus peste termen.

4.2. În continuare, instanța de apel a reținut că probatoriul administrat demonstrează cu certitudine, că inculpatul Budaev Vasile a săvârșit infracțiunea de delapidare a averii SRL „Trans Oil Refinery”, încredințată inculpatului în administrare.

Instanța de apel a stabilit că, vinovăția inculpatului Budaev Vasile se dovedește și în urma aprecierii declarațiilor reprezentantului părții vătămate SRL „Trans Oil Refinery”, martor Barabaș Ivan, care a declarat, că inculpatul Budaev V. a primit mijloace materiale pentru desfășurarea activității de schimb și achiziții: coaja de floarea soarelui granulată în cantitate de 24 760 kg, șrot de floarea-soarelui în cantitate de 9 470 kg, ulei de floarea-soarelui nerafinat în cantitate de 5 320 kg, și mijloace bănești în sumă de 100.000 lei. Ulterior, în rezultatul acțiunilor de achiziții, V. Budaev a depus raportul financiar privind cantitatea de floarea-soarelui procurată în sumă de 86 262,20 lei, astfel rămânând datoria mijloacelor bănești în sumă de 13 737,80 lei. Careva acte contabile, contracte, corespondență, precum că el, ca persoană cu care a fost încheiat contractul de răspundere materială, a efectuat un schimb, sau vânzare, sau alte acțiuni cu mijloacele materiale sus-indicate (coaja, șrot și ulei), nu au fost prezentate în contabilitate. Bunurile materiale au fost transmise la Punctul de cântărire a întreprinderii în or. Ceadâr-Lunga și se păstrau la depozit în or. Taraclia, ce aparține întreprinderii, iar V. Budaev, ca persoană cu răspundere materială avea atribuții de a primi, de a elibera marfa, de a deschide/închide depozitul. Numai V. Budaev avea acces la depozit, unde se păstrau doar bunurile materiale care au fost transmise ultimului.

Totodată, instanța de apel a indicat că, prin declarațiile martorului Cristi Alexandru se confirmă faptul că, în obligațiile lui Budaev Vasile intra efectuarea schimbului de floarea-soarelui pe ulei de floarea-soarelui nerafinat și șrot, precum și achiziționarea de floarea-soarelui de la persoane fizice. Odată sau de două ori, V. Budaev a prezentat darea de seamă, iar cauza neajunsului (lipsurilor) a explicat-o prin faptul, că bunurile materiale (șrot, ulei și coaja de floarea soarelui granulată) au fost predispușe în contul viitoare livrări de floarea-soarelui. Însă Compania nu efectuează livrări de marfă în contul roadei viitoare. Lui Budaev Vasile i s-a propus să restituie bunurile sau să compenseze lipsurile, sau să aducă floarea-soarelui la uzină, ce rezidă din obligațiile lui directe, însă ultimul nu a întreprins nimic.

Arealul probelor administrate atestă că, Budaev Vasile avea în gestiune bunurile încredințate de partea vătămată SRL „Trans Oil Refinery” pentru a desfășura activitatea de schimb și achiziții. Între V. Budaev și angajatorul SRL „Trans Oil Refinery” a fost încheiat un contract de răspundere materială deplină pentru neasigurarea integrității bunurilor care i-au fost transmise, ultimul purtând răspundere materială pentru marfa constatată lipsă fără vreo justificare. Și cel mai important moment - inculpatul V. Budaev era obligat de a duce evidența bunurilor gestionate în actele contabile, și de a prezenta rapoarte privind circulația și soldul bunurilor încredințate.

Instanța de apel a apreciat critic versiunea inculpatului Budaev Vasile, precum că toată marfa lipsă a fost transmisă deținătorilor de terenuri agricole a întreprinderii SRL „Evghen-Prim”, în baza contractului intern încheiat între Budaev Vasile și SRL „Evghen-Prim”. Inculpatul a explicat instanței că, pentru 3 kg de floarea-soarelui și plata sumei de 20 lei (pentru prelucrare), el elibera 1 kg de ulei și 1 kg de șrot; 1 kg coaja de floarea-soarelui urma a fi schimbat pentru 0,5 kg de floarea-soarelui, însă cantitatea de 24.670 kg coajă granulată de floarea-soarelui el ar fi eliberat-o deținătorilor de terenuri a întreprinderii SRL „Evghen Prim” (în jur de 300 persoane) pentru încălzire, acestea fiind doar deșeuri. Dânsul nu a prezentat listele persoanelor, cărora le-a fost eliberată marfa, sau orice alte acte ce atestă destinația la care a ajuns marfa, nici administrației SRL

„Trans Oil Refinery”, și nici instanțelor judecătorești. Faptul dat exclude oricare perspectivă și posibilitate de a verifica această versiune a inculpatului Budaev Vasile, și cu atât mai mult exclude orice posibilitate a proprietarului SRL „Trans Oil Refinery” (părții vătămate) de a-și recupera proprietatea prin acțiuni judiciare sau acte juridice extrajudiciare.

Cu referire la alegațiile inculpatului că ar fi eliberat toată marfa întreprinderii SRL „Evghen-Prim” în baza unei înțelegeri și contractului, urmând ulterior să primească producția de floarea-soarelui și s-o livreze către SRL „Trans Oil Refinery”, acestea au un caracter declarativ și contravin probelor administrate în cauză.

Or inculpatul, în primul rând nu a fost împuternicit de angajator de a înstrăina gratis sau condiționat-oneros valorile materiale. Inculpatul având atribuția de a administra bunurile încredințate cu reflectarea în actele contabile a tuturor operațiunilor de circulație a valorilor, nu a prezentat documente confirmative, cum ar fi lista persoanelor cărora i-a fost eliberată marfa și cantitatea acesteia, cantitatea de producție ce urma să fie colectată ca urmare a efectuării schimbului de producție, raportul privind circulația bunurilor materiale și soldul acestora. Inculpatul nu a prezentat acel contract invocat de el, care ar fi fost încheiat cu SRL „Evghen-Prim”. În urma inventarierii bunurilor materiale au fost depistate lipsurile producției eliberate inculpatului, iar inculpatul V. Budaev, fiind prezent la inventariere, a explicat cauza neajunsurilor prin faptul că producția a fost eliberată în contul viitoarei livrări de floarea soarelui.

Instanța de apel a constatat că valorile materiale (producția) eliberată a fost însușită ilegal de către inculpatul Budaev Vasile în momentul în care acesta a dispus de aceste valori ca și de ale sale proprii, prin înstrăinarea lor în propriul beneficiu sau activitatea de schimb și achiziții. Între V. Budaev și angajatorul SRL „Trans Oil Refinery” a fost încheiat un contract de răspundere materială deplină pentru neasigurarea integrității bunurilor care i-au fost transmise, ultimul purtând răspundere materială pentru marfa constatată lipsă fără vreo justificare. Și cel mai important moment - inculpatul V. Budaev era obligat de a duce evidența bunurilor gestionate în actele contabile, și de a prezenta rapoarte privind circulația și soldul bunurilor încredințate.

În acest sens, instanța de apel a apreciat critic versiunea inculpatului Budaev Vasile, precum că toată marfa lipsă a fost transmisă deținătorilor de terenuri agricole a întreprinderii SRL „Evghen-Prim”, în baza contractului intern încheiat între Budaev Vasile și SRL „Evghen-Prim”. Inculpatul a explicat instanței că, pentru 3 kg de floarea-soarelui și plata sumei de 20 lei (pentru prelucrare), el elibera 1 kg de ulei și 1 kg de șrot; 1 kg coaja de floarea-soarelui urma a fi schimbat pentru 0,5 kg de floarea-soarelui, însă cantitatea de 24.670 kg coajă granulată de floarea-soarelui el ar fi eliberat-o deținătorilor de terenuri a întreprinderii SRL „Evghen Prim (în jur de 300 persoane) pentru încălzire, acestea fiind doar deșeuri. Dânsul nu a prezentat listele persoanelor, cărora le-a fost eliberată marfa, sau orice alte acte ce atestă destinația la care a ajuns marfa, nici administrației SRL „Trans Oil Refinery”, și nici instanțelor judecătorești. Faptul dat exclude oricare perspectivă și posibilitate de a verifica această versiune a inculpatului Budaev Vasile, și cu atât mai mult exclude orice posibilitate a proprietarului SRL „Trans Oil Refinery” (părții vătămate) de a-și recupera proprietatea prin acțiuni judiciare sau acte juridice extrajudiciare.

Cu referire la alegațiile inculpatului că ar fi eliberat toată marfa întreprinderii SRL „Evghen-Prim” în baza unei înțelegeri și contractului, urmând ulterior să primească producția de floarea-soarelui și s-o livreze către SRL „Trans Oil Refinery”, acestea au un caracter declarativ și contravin probelor administrate în cauză.

Or inculpatul, în primul rând nu a fost împuternicit de angajator de a înstrăina gratis sau condiționat-oneros valorile materiale. Inculpatul având atribuția de a administra bunurile încredințate cu reflectarea în actele contabile a tuturor operațiunilor de circulație a valorilor, nu a prezentat documente confirmative, cum ar fi lista persoanelor cărora i-a fost eliberată marfa și cantitatea acesteia, cantitatea de producție ce urma să fie colectată ca urmare a efectuării schimbului de producție, raportul privind circulația bunurilor materiale și soldul acestora. Inculpatul nu a prezentat acel contract invocat de el, care ar fi fost încheiat cu SRL "Evghen-Prim". În urma inventarierii bunurilor materiale au fost depistate lipsurile producției eliberate inculpatului, iar inculpatul V. Budaev, fiind prezent la inventariere, a explicat cauza neajunsurilor prin faptul că producția a fost eliberată în contul viitoarei livrări de floarea soarelui.

Instanța de apel a constatat că valorile materiale (producția) eliberată a fost însușită ilegal de către inculpatul Budaev Vasile în momentul în care acesta a dispus de aceste valori ca și de ale sale proprii, prin înstrăinarea lor în propriul beneficiu sau în beneficiul altor persoane. Or acesta nu a putut justifica documentar lipsa bunurilor materiale primite în administrare, doar explicații declarative că ar fi eliberat producția încredințată persoanelor fizice în schimbul colectării pe viitor a semințelor de floarea-soarelui. Totodată, instanța de apel nu poate accepta ca fiind certe și precise în plan cantitativ datele fixate în actul de inventariere, or, însăși martorul Cristi Alexandru care a participat la inventariere a declarat, că cantitatea mărfii depistată în depozit la Punctul de schimb și colectare Taraclia a fost determinată vizual, cu aproximație, fără a efectua acțiuni de cântărire/măsurare. În acest sens, instanța de apel a luat în considerare toată cantitatea de marfă încredințată inculpatul și livrată în depozit, or actul de inventariere nu reflectă date reale privind cantitatea de marfă din depozit, cât și lipsurile depistate.

Nu poate fi acceptat ca veridic argumentul inculpatului că în anii 2014 - 2015 în depozit a avut loc un furt, fiind sustras uleiul de floarea-soarelui nerafinat în cantitate de 2 500 kg și electromotoare. Or, potrivit actului de învinuire inculpatului i se incriminează că ar fi sustras bunurile în perioada 14.11.2013 - 19.02.2014, adică până la comiterea pretinsului furt. Tot, inculpatul a explicat că această cantitate de ulei nerafinat rămăsese în depozit după efectuarea inventarierii, iar reprezentanții angajatorului au refuzat să-l ridice. Versiunea inculpatului se combate și prin răspunsul Inspectoratului de Poliție Taraclia din 19.02.2018, care atestă că în perioada 19.11.2013 până în prezent de la V. Budaev plângere privind sustragerea șrotului, cojii de floarea-soarelui și uleiului de floarea-soarelui din depozitul amplasat pe adresa or. Taraclia, str. Pervomaiscaia 32, nu a parvenit și nu a fost înregistrată.

Cu referire la utilizarea mijloacelor bănești în mărime de 100 000 lei destinate achiziționării producției de floarea-soarelui, inculpatul a relatat că, a achitat 96 000 lei pentru producția de floarea soarelui procurată de la populație și 8 000 lei a achitat companiei SRL „Trans Oil Refinery” pentru arenda depozitului pentru perioada anilor 2013-2014 pe parcursul a 12 luni. Nu și-au găsit confirmare afirmațiile inculpatului privind achitarea sumei de 8.000 lei pentru arenda depozitului, în baza contractului de arendă/locațiune încheiat între SRL „Trans Oil Refinery” și SA „Agroteh Service”.

Sintetizând cele reliefate supra, Colegiul judiciar a constatat cu certitudine în baza materialelor dosarului penal că acțiunile comise de inculpatul Budaev Vasile cuprind elementele constitutive ale infracțiunii de delapidare a averii străine. Or, inculpatul nu a prezentat nici o explicație plauzibilă privitor la circumstanțele dispariției valorilor materiale nominalizate transmise acestuia.

Instanța de apel a admis idea că s-ar putea întâmpla că inculpatul Budaev Vasile nu a însușit pentru sine personal bunurile materiale, însă, grație faptului că dânsul, fără permisiunea proprietarului, a înstrăinat averea încredințată unor persoane despre care nici nu a prezentat date de identitate, în lipsa unor documente confirmative (rapoarte, dări de seamă, facturi, etc.) privind circulația producției, toate acestea denotă că inculpatul a delapidat averea străină prin însușirea bunurilor materiale. Se reține că, inculpatul V. Budaev era responsabil pentru colectarea, schimbul, procurarea și transportarea bunurilor materiale, toate operațiunile au fost efectuate de inculpat, accesul la depozit avea doar el, niciodată acesta nu a invocat angajatorului, anterior sau posterior inventarierii, că i-ar fi fost sustrase bunurile încredințate.

Este de remarcat, că inculpatul Budaev Vasile își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv cauzat SRL „Trans Oil Refinery” și a dorit în mod conștient, survenirea acestora, și anume să intre în posesia bunurilor materiale străine care se aflau în posesia lui legitimă, fiind încredințate de către partea vătămată. Respectiv, partea vătămată SRL „Trans Oil Refinery” a fost în imposibilitate de a-și recupera bunurile sale (sau contravaloarea acestora).

Instanța de apel a ajuns la concluzia, că ponderea probelor acuzării cu desăvârșire domină asupra declarațiilor de dezvinovățire ale inculpatului Budaev Vasile, atingând nivelul suficient pentru a justifica condamnarea inculpatului Budaev Vasile, în afara oricărui dubiu rezonabil.

În aceeași ordine de idei, probele prezentate de partea acuzării, și anume contractual individual de muncă, denotă faptul că inculpatul urma să primească remunerația pentru achiziționarea producției agricole de floarea-soarelui de la populație, fiind stabilită forma de salarizare în acord, reieșind din suma de 60 lei pentru 1 tonă materie primă în masă de echivalare (f.d.12-13 66 vol. I). Inculpatul Budaev Vasile a achiziționat materie primă în cantitate de 25 120 kg (f.d.23-25 vol. I). Cantitatea producției achiziționate a fost indicată în masa fizică, or echivalarea acesteia în masă de echivalare se efectuează de un specialist, acesta lipsind la punctul de schimb și colectare or. Taraclia. În acest sens, instanța de apel a menționat că, remunerația salarială a lui Budaev Vasile constituie suma de 1 500 lei, pentru achiziționarea materiei prime în cantitate de 25 tone, sumă care urmează a fi dedusă din valoarea prejudiciului imputat, așa cum angajatorul nu i-a achitat inculpatului salariul.

De asemenea, inculpatul a încercat să repare daunele materiale cauzate părții vătămate, restituind ulterior suma de 7 000 lei în contul datoriei.

Constatările respective având efect asupra prejudiciul material, diminuând valoarea acestuia. Așa dar, din valoarea totală a bunurilor încredințate lui Budaev Vasile în sumă de 269 474 lei, și-au găsit justificare următoarele sume: procurarea materiei prime de floarea soarelui – 90 032 lei; servicii de transport – 2 400 lei; remunerație lui V. Budaev pentru munca prestată – 1 500 lei; restituirea daunei materiale – 7 000 lei.

Prin urmare, cuantumul prejudiciului patrimonial efectiv, cauzat părții vătămate SRL „Trans Oil Refinery” constituie 168 542 lei.

Prin Legea nr.207 din 29 iulie 2016, în vigoare din 07 noiembrie 2016, au fost operate modificări asupra art.126 Cod penal, potrivit căruia se stabilesc cuantumurile prejudiciilor cauzate în urma infracțiunilor. Astfel, art.126 alin.(1), Cod penal stipulează că: „se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20

de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei; Se consideră proporții deosebit de mari valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei. ".

Cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2014, era de 4 225 lei și, conform noilor modificări, valoarea prejudiciului cauzat în proporții deosebit mari urma să depășească 40 salarii medii lunare pe economie, adică 169 000 lei; valoarea prejudiciului cauzat în proporții mari urma să depășească 20 salarii medii lunare pe economie, adică 84 500 lei.

În speță, instanța de apel a stabilit că, suma însușită de către inculpatul V. Budaev este de 168 542 lei, a cărei mărime depășește 20 de salarii medii lunare prognozate pe economie, adică prejudiciul cauzat este de proporții mari, ceea ce duce la recalificarea acțiunilor inculpatului Budaev Vasile în baza art.191 alin.(4) Cod penal.

La pronunțarea hotărârii noi, instanța de apel a constatat săvârșirea cu intenție de către inculpatul Budaev Vasile a faptei penale, prevăzute de art.191 alin.(4) Cod penal, în următoarele circumstanțe:

activând în funcția de șef al Punctului de schimb și colectare or. Taraclia, amplasat la adresa or. Taraclia, str. Pervomaiscaia 32, fiind angajat în baza ordinului directorului SRL „Trans Oil Refinery” nr.71k-85 din 02.09.2013, precum și în baza contractului de răspundere materială individuală deplină din 02.09.2013, exercitând activitatea de achiziție a floarei-soarelui, inclusiv prin schimbul produselor SRL „Trans Oil Refinery” pe floarea-soarelui de la persoane fizice și juridice, în perioada de la 14 noiembrie 2013 până la 19 februarie 2014, Budaev Vasile a recepționat de la SRL „Trans Oil Refinery” coajă granulată de floarea-soarelui în cantitate de 24 760 kg, cu valoarea 34 664 lei; șrot de floarea-soarelui în cantitate de 9 470 kg, cu valoarea 28 410 lei; ulei de floarea-soarelui în cantitate de 5 320 lei, cu valoarea 106 400 lei, iar în perioada 16 octombrie 2013 - 29 noiembrie 2013 a primit mijloace bănești în sumă de 100 000 lei, ulterior, în luna februarie 2014 nu a prezentat raportul sau darea de seamă cu privire la produsele primite în gestiune și, în scop de cupiditate, a însușit producția de coajă granulată de floarea-soarelui, șrot de floarea-soarelui și ulei de floarea soarelui, încredințată în administrarea sa, dispunând de aceste bunuri în folosul său, prin ce a cauzat SRL „Trans Oil Refinery” prejudiciul material în mărime de 168 542 lei.

Fapta penală constatată, pentru care Budaev Vasile este găsit vinovat, a fost calificată de instanța de apel în baza art.191 alin.(4) Cod penal (în vigoare la momentul comiterii), conform indiciilor: „delapidarea averii străine, adică însușirea bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită în proporții mari”.

4.3. Cu referire la individualizarea pedepsei, instanța de apel reiterând prevederile art.75 Cod penal, a reținut că, după caracterul și gradul prejudiciabil al faptei, infracțiunea reglementată la art.191 alin.(4) Cod penal se califică ca infracțiune „gravă”, pentru care legea penală prevede sancțiunea sub formă de închisoare de la 7 la 12 ani. Astfel, instanța de apel a stabilit că, inculpatul Budaev Vasile este pentru prima dată pe banca acuzaților, careva circumstanțe atenuante sau agravante nu au fost stabilite, ținând cont de vârsta acestuia (63 ani), inculpatul a comis o infracțiune gravă, în complex aceste circumstanțe au determinat instanța de apel de a aplica în privința inculpatului Budaev Vasile pedeapsa de 7 ani închisoare, coroborată la limita minimă prevăzută de lege, cu

executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul executării pedepsei urmând a fi calculat de la reținere.

Pedeapsa aplicată inculpatului Budaev Vasile este una echitabilă în raport cu fapta comisă și va duce la restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

4.4. Cu referire la acțiunea civilă, la 27.09.2016 partea vătămată SRL „Trans Oil Refinery” a depus acțiunea civilă privind recuperarea prejudiciului constituit din: mijloace bănești – 13 737,80 lei; coaja de floarea soarelui granulată în cantitate de 24 760 kg, la preț de 1 400 lei/tonă, suma totală de 34 664 lei; șrot de floarea soarelui în cantitate de 9 470 kg, la preț de 3 000 lei/tonă, suma totală de 28 410 lei; ulei de floarea soarelui nerafinat în cantitate de 5 320 kg, la preț de 20 000 lei/tonă, suma totală de 106 400 lei (f.d.151, vol. I).

Instanța de apel a relevat că acțiunea civilă a SRL „Trans Oil Refinery” împotriva inculpatului Budaev Vasile, urmează a fi admisă parțial. Or, în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit că, prin acțiunile infracționale comise cu intenție de către inculpatul Budaev Vasile, părții vătămate SRL „Trans Oil refinery” i s-a cauzat un prejudiciu material în mărime de 168 542 lei, care însă nu a fost restituit, iar din acest motiv, suma respectivă urmează a fi încasată de la inculpat în beneficiul părții vătămate.

5. Procurorul, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală, contestă decizia cu recurs ordinar, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea reîncadrării acțiunilor inculpatului și în partea stabilirii pedepsei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea cerințelor, acuzarea indică că nu este de acord cu concluzia instanței de apel și consideră că recalificarea acțiunilor inculpatului de la art.191 alin.(5) Cod penal la art.191 alin.(4) Cod penal este greșită, or, instanța de apel în mod eronat a raportat norma penală la fapta comisă de către inculpat, nu a ținut cont de norma penală aplicată și în special de quantumul prejudiciului material imputat inculpatului.

Consideră că, acțiunile inculpatului Budaev Vasile just au fost calificate de către organul de urmărire penală conform art.191 alin.(5) Cod penal, deoarece s-a constatat cu certitudine existența în acțiunile inculpatului Budaev Vasile a indicilor calificativi „delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită în proporții deosebit de mari”.

Acuzarea reține că, quantumul proporțiilor mari și deosebit de mari are o reglementare expres verbis. Quantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2014, era de 4 225 lei și, conform noilor modificări, valoarea prejudiciului cauzat în proporții deosebit de mari urma să depășească 40 salarii medii lunare pe economie, adică 169 000 lei.

În acest sens, procurorul evidențiază că instanța de apel greșit a exclus din valoarea totală a bunurilor încredințate lui Budaev Vasile de 269 474 lei suma de 7 000 lei, care constituie dauna materială restituită de inculpat, or, bunurile la suma de 7 000 lei inițial a fost însușită de către inculpat și, ulterior, a fost restituită de către Budaev Vasile abia la faza cercetării judecătorești, fapt confirmat de reprezentantul părții vătămate. Raportând suma bunurilor în valoare de 175 542 lei (168542 lei + 7 000 lei dauna materială restituită) sustrasă de către Budaev Vasile la prevederile art.126 Cod penal, constatăm că mărimea prejudiciului depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, adică prejudiciul cauzat este de proporții deosebit de mari.

Astfel, procurorul conchide că instanța de apel la adoptarea deciziei de reîncadrare a acțiunilor inculpatului V. Budaev de la art.191 alin.(5) Cod penal la art.191 alin.(4) Cod

penal, nu a dat apreciere justă suportului probatoriu prezentat de către acuzare, a calculat greșit mărimea prejudiciului cauzat părții vătămate, a admis o eroare gravă de drept, fiind greșit încadrată fapta inculpatului, ceea ce a avut ca rezultat și stabilirea pedepsei mai blânde, temeiuri ce se regăsesc la art.427 alin.(1) pct.6), 12) din Cod procedură penală.

5.1. Avocatul Covaliov Vitali în numele inculpatului, invocând temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală, contestă decizia cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie menținută sentința primei instanțe.

În motivarea cerințelor, partea apărării indică că la examinarea cauzei, cercetând probele administrate s-a stabilit că probele în cauză nu au fost de natură a conduce la stabilirea vinovăției inculpatului. Nici din declarațiile părților vătămate, martorilor audiați în prezenta cauză penală, nici din depozițiile inculpatului, nu s-a desprins informații suficiente în sprijinul acuzării, precum că la caz, s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(4) Cod penal și că aceasta a fost comisă de Budaev Vasili.

Avocatul consideră că în materialele cauzei penale nu a existat și nu există nici o probă directă, pertinentă și concludentă care ar conduce cel puțin la o careva bănuială rezonabilă în privința lui Budaev Vasili, urmare a careva acțiuni ilegale, fapt ce nu a fost menționat prin careva declarații din materialele cauzei și confirmate cu alte careva acte sau probe suplimentare, drept urmare se constată că nu poate fi interpretată ca infracțiune săvârșită de către Budaev Vasili.

De asemenea, menționează că absolut toate împrejurările și circumstanțele care se regăsesc în rechizitoriu nu sunt stabilite și în baza probatoriului prezent la materialele cauzei, deoarece de către Budaev Vasili nu a fost întreprinsă nici o acțiune ilegală și faptele invocate nu au avut loc în realitate.

În concluzie, avocatul relevă că inculpatul Budaev Vasili, învinuit în comiterea infracțiunii, prevăzute la art.191 alin.(4) Cod penal, urmează a fi achitat deoarece fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

6. Asupra recursului ordinar declarat de procuror, avocatul Covaliov Vitali în numele inculpatului prezintă referință prin care se pronunță pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat. În argumentarea poziției reiterează în întregime conținutul recursului ordinar declarat (pct.5.1.).

6.1. Asupra recursului ordinar declarat de avocatul Covaliov Vitali în numele inculpatului, prezintă referință administratorul părții vătămate ÎM „Trans Oil Refinery” SRL, care se pronunță pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat. Totodată solicită menținerea deciziei instanței de apel în partea ce ține de admiterea parțială a acțiunii civile.

În argumentarea poziției, a reținut că angajatorul SRL „Trans Oii Refinery” i-a încredințat în administrare angajatului Budaev Vasile bunurile materiale: coaja de floarea-soarelui granulată – 24 760 kg, șrot de floarea-soarelui – 9 470 kg, și ulei de floarea-soarelui nerafinat – 5 320 kg, pentru a efectua achiziția materiei prime semințe de floarea-soarelui, cât și mijloace bănești în cuantum de 100 000 lei, la fel destinate achiziționării producției agricole semințe de floarea-soarelui de la populație. Reține că, nici inculpatul Budaev Vasile nu a negat faptul că a primit în administrare bunuri materiale și mijloace bănești, nu a expus nici o obiecție sau rezervă cu privire la cantitatea acestor bunuri, confirmând că era responsabil de gestionarea bunurilor primite și activitatea de achiziții de floarea-soarelui de la populație. Iar, vinovăția inculpatului Budaev Vasile a fost dovedită prin declarațiile detaliate a martorilor Barabaș Ivan, Cristi Alexandru și Țveatcov Piotr audiați în instanța de apel.

Astfel, consideră absolut întemeiată concluzia instanței de apel că acțiunea civilă a ÎM „Trans Oii Refinery” SRL împotriva inculpatului Budaev Vasile, urmează a fi admisă parțial. Or, în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit că prin acțiunile infracționale comise cu intenție de către inculpatul Budaev Vasile, părții vătămate ÎM „Trans Oil Refinery” SRL i s-a cauzat un prejudiciu material în mărime de 168 542,00 lei, care însă nu a fost restituit, iar din acest motiv, suma respectivă urmează a fi încasată de la inculpat în beneficiul părții vătămate.

7. Judecând recursurile ordinare declarate în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

În conformitate art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În sensul cerințelor art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În corespundere cu art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Din sensul art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Reieșind din conținutul recursurilor ordinare declarate, Colegiul penal lărgit constată că, recurenții invocă temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6), 8), 12) Cod de procedură penală, însă criticele acestora care prevăd că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, precum și când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recursuri și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul lărgit constată că criticele aduse de către titularii cererilor de recurs și-au găsit parțial confirmare în speța dedusă judecării, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, la o nouă rundă a procedurilor de judecare a cauzei în ordine de apel din următoarele considerente.

Instanța de recurs evidențiază că, nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective. Din aceste considerente, Colegiul penal lărgit nu examinează criticele referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente faptice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de apel, corectitudinea recunoașterii ca fiind vinovat inculpatul Budaev Vasile în baza art.191 alin.(4) Cod penal.

Conform art.113 Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Colegiul penal lărgit apreciază decizia instanței de apel cu privire la recalificarea acțiunilor inculpatului de la art.191 alin.(5) Cod penal la art.191 alin.(4) Cod penal, ca fiind una neîntemeiată, or, instanța de apel în mod eronat a raportat norma penală la fapta comisă de către inculpat, nu a ținut cont de norma penală aplicată și în special de cuantumul prejudiciului material imputat inculpatului.

În acest sens, instanța de recurs evidențiază că, instanța de apel a stabilit următoarea stare de fapt: „*din valoarea totală a bunurilor încredințate lui Budaev Vasile de 269 474 lei, și-au găsit justificare următoarele sume: procurarea materiei prime de floarea soarelui – 90 032 lei; servicii de transport – 2 400 lei; remunerația pentru munca prestată – 1 500 lei; restituirea daunei materiale – 7 000 lei. Prin urmare, cuantumul prejudiciului patrimonial efectiv, cauzat părții vătămate SRL „Trans Oii Refiery” constituie 168 542 lei.*”

Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel neîntemeiat a exclus din valoarea totală a bunurilor încredințate lui Budaev Vasile de 269 474 lei suma de 7 000 lei, care constituie dauna materială restituită de către inculpat. Or, bunurile în cuantum de 7 000 lei inițial au fost însușite de către inculpat și ulterior, la faza cercetării judecătorești suma de 7 000 lei a fost restituită de către Budaev Vasile, fapt confirmat de reprezentantul părții vătămate.

Respectiv, uantumul prejudiciului patrimonial efectiv, cauzat părții vătămate SRL „Trans Oii Refiery” de către Budaev Vasile constituie 175 542 lei (*168 542 lei + 7 000 lei dauna materială restituită*).

Instanța de recurs reiterează prevederile art.126 alin.(1¹) Cod penal, conform cărora - se consideră proporții deosebit de mari valoarea bunurilor dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Conform Hotărârii de Guvern nr.100 din 13.12.2013, cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2014, a fost aprobat în mărime de 4 225 lei.

Prin urmare, raportând cuantumul prejudiciului material cauzat părții vătămate în mărime de 175 542 lei la prevederile art.126 alin.(1¹) Cod penal, mărimea prejudiciului depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate (169 000 lei), adică prejudiciul cauzat este de proporții deosebit de mari.

În concluzie, Colegiul penal lărgit relevă că, la adoptarea deciziei de reîncadrare a acțiunilor inculpatului Budaev Vasile, instanța de apel nu a dat apreciere justă suportului probatoriu prezentat de către acuzare, a calculat greșit mărimea prejudiciului cauzat părții vătămate, prin ce a admis o eroare gravă de drept la încadrarea faptei inculpatului.

Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel nu a elucidat pe deplin

circumstanțele faptice, precum și nu a apreciat toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Or, conform prevederilor art.art.100 alin.(4), 101 alin.(1) - (4) Cod de procedură penală, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor aceste activități având loc doar prin aplicarea procedeele probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului fiecărei probe, dar și a coroborării acestora.

Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera statistic probele, dar și de a expune esența acestora și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, concluziile instanței de apel formulate în decizie, poartă un caracter generic asupra operațiunii de cercetare și verificare a probelor, însă, așa cum examinarea probelor constituie elementul-cheie la pronunțarea unei hotărâri corecte și legale, lăsarea fără apreciere și aprecierea abstractă a acestora duce la pronunțarea unei hotărâri incomplete, neîntemeiate și cu o doză sporită de incertitudine asupra calității efectuării actului de justiție.

Pe de altă parte, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, motivarea hotărârii judecătorești trebuie realizată într-o manieră clară și coerentă, întrucât, pe de o parte, este indispensabil necesară pentru controlul exercitat de jurisdicția ierarhic superioară, iar pe de altă parte, constituie, pentru părțile litigante, o garanție împotriva arbitrariului, furnizându-le dovada că cererile și mijloacele lor de apărare au fost riguros analizate.

Motivarea hotărârii reprezintă un element de transparență a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecății, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivarea acesteia.

Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia (Hirvisaari c. Finlandei, (2001) § 30).

Din circumstanțele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel deficitar și-a motivat soluția, încălcând prevederile art.art.414, 417-418 Cod de procedură penală, a admis o eroare gravă de drept, fiind greșit încadrată fapta inculpatului, prin ce s-a comis erorile de drept prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 12) Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs ordinar nu poate menține sentința de achitare, deoarece prima instanță nu a stabilit în deplină măsură circumstanțele de fapt și de drept, nu a dat o apreciere justă tuturor probelor, prin coroborarea acestora, fapt care a dus la

concluzia eronată a primei instanțe precum că fapta inculpatului Budaev Vasile nu întrunește elementele infracțiunii.

Dat fiind că, decizia instanței de apel urmează a fi casată iar potrivit sentinței inculpatul a fost achitat, ultimul nu are temei legal de a fi deținut în continuare în Penitenciar, urmând a fi eliberat, dacă nu execută alte hotărâri judecătorești.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările care au servit temei de casare a deciziei și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, argumentând clar concluziile sale, ținând cont și de motivele expuse în pct.7 al prezentei decizii.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru și de către avocatul Covaliov Vitali în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 februarie 2022, în cauza penală în privința inculpatului *Budaev Vasile XXX*, dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Cahul, în alt complet de judecată.

Budaev Vasile XXX urmează a fi eliberat din penitenciar, dacă în privința acestuia nu este aplicată măsura preventivă sub formă de arest sau nu execută pedeapsa penală în baza altor hotărâri judecătorești.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 02 martie 2023.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Diaconu Iurie

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie